

AAN De Minister voor Vreemdelingenzaken
en Integratie

DATUM 21 december 2005

UW BRIEF VAN 14 oktober 2005

ONDERWERP Adviesaanvraag concept-Besluit inburgering

Geachte mevrouw Verdonk,

Bij brief van 14 oktober 2005 heeft u het College bescherming persoonsgegevens (CBP) verzocht, ingevolge artikel 52, tweede lid, Wet bescherming persoonsgegevens (WBP), te adviseren over het concept-Besluit inburgering (hierna: het Besluit inburgering). Helaas heeft de advisering vertraging opgelopen vanwege de complexiteit van het onderwerp.

1. Algemeen

Het Besluit inburgering geeft uitvoering aan het voorstel voor een nieuwe Wet inburgering (nu in behandeling bij de Tweede Kamer: TK, 2005-2006, 30 308). Over dit wetsvoorstel heeft het CBP op 17 februari 2005 advies uitgebracht. Alvorens op het Besluit inburgering in te gaan wil het CBP nog enkele opmerkingen maken over het wetsvoorstel Wet inburgering (hierna: Wet inburgering).

De Wet inburgering strekt ertoe een nieuw inburgeringsstelsel in te voeren, met als uitgangspunt een algemene inburgeringsplicht voor in beginsel eenieder van 16 tot 65 jaar die duurzaam in Nederland wil en mag verblijven, die niet gedurende minstens acht jaar van de leerplichtige leeftijd in Nederland heeft verbleven, en die niet over bepaalde diploma's en certificaten beschikt. De wet zal van toepassing zijn op nieuwkomers en op oudkomers.

De kritiekpunten van het CBP met betrekking tot de verwerking van bijzondere persoonsgegevens hebben in het wetsvoorstel aandacht gekregen. Het betreft hier de verwerking van gegevens over vreemdelingen en genaturaliseerde Nederlanders die in Nederland werkzaamheden als geestelijk bedienaar verrichten en om gegevens betreffende inburgeringsplichtigen die door medische belemmeringen blijvend niet in staat zijn het inburgeringsexamen af te leggen.

In artikel 48 van de Wet inburgering wordt de verwerking van deze gegevens alleen toegestaan voor zover deze noodzakelijk zijn voor de doelmatige en doeltreffende uitvoering van deze wet. In het tweede lid van artikel 48 van de Wet inburgering is bepaald dat bij regeling van Onze Minister regels worden gesteld ter waarborging van de persoonlijke levenssfeer. Daarbij wordt in ieder geval geregeld:

- a. op welke wijze de verwerking plaatsvindt;

- b. op welke wijze door passende technische en organisatorische maatregelen deze gegevens worden beveiligd tegen verlies of onrechtmatige verwerking;
- c. welke gegevens, aan welke personen of instanties, voor welk doel en op welke wijze kunnen worden verstrekt;
- d. op welke wijze wordt gewaarborgd dat de verwerkte persoonsgegevens slechts worden verwerkt voor het doel waarvoor ze zijn verzameld of voor zover het verwerken met dat doel verenigbaar is, alsmede hoe daarop wordt toegezien.

In de Memorie van Toelichting (p. 109) is vermeld dat deze gegevens niet worden opgenomen in het Informatiesysteem Inburgering (ISI) en het Bestand Potentiële Inburgeringsplichtigen (BPI). Het college van burgemeester en wethouders waar de inburgeringsplichtige woonachtig is kan deze gegevens, met inachtneming van het bepaalde in artikel 48, tweede lid, Wet inburgering, wel verwerken.

Het CBP heeft kennisgenomen van bovenstaande aanpassingen in de Wet inburgering.

2. *Het Besluit inburgering*

Het Besluit inburgering is een nadere uitwerking van de Wet inburgering en regelt naast de vrijstellingen inburgeringsplicht, het inburgeringsexamen ook de informatiesystemen ISI en BPI. In artikel 6.8 van het Besluit inburgering is bepaald dat met betrekking tot het ISI en het BPI de hoofddirectie van de IB-groep is aan te merken als verantwoordelijke in de zin van de WBP.

3. *Beoordeling*

Allereerst merkt het CBP op dat de registratie van personen die inburgeringsplichtig zijn in het ISI en BPI, dicht bij het aanhouden van een register op basis van etniciteit komt. Immers de personen die niet voldoen aan de gestelde opleidingseis zullen veelal van buitenlandse komaf zijn, de gegevens hebben daardoor een gevoelig karakter.

Het CBP is daarom van oordeel dat met betrekking tot deze registers voorwaarden moeten worden gesteld ten aanzien van de verstrekking van deze gegevens en hoge eisen moeten worden gesteld aan de beveiliging van deze registers.

Dit leidt tot de volgende opmerkingen.

Hoofdstuk 6 Informatiebepalingen:

a. *Het ISI:*

Artikel 6.2 Besluit inburgering regelt de gegevensverstrekkingen aan en uit het ISI. In artikel 6.2, eerste en tweede lid, Besluit inburgering zijn de ontvangende en verstreckende partijen limitatief opgesomd.

Artikel 6.2, vierde lid, Besluit inburgering bepaalt: "Bij regeling van Onze Minister kunnen andere instanties dan genoemd in het eerste en tweede lid worden aangewezen ten behoeve waarvan de verplichtingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, eveneens gelden".

In de Nota van Toelichting (p. 104 e.v.) is vermeld dat hierbij gedacht kan worden aan de situatie waarin de minister de bevoegdheid heeft om de verstrekking van gegevens uit het ISI te gelasten aan derden (zoals externe adviesbureaus). Teneinde de doelmatigheid en rechtmatigheid te kunnen beoordelen is het noodzakelijk om op persoonsniveau dossiers te onderzoeken bij instanties die zijn betrokken bij inburgering.

In het ISI wordt een uitgebreide set van gegevens opgenomen die ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen. Gelet op de gevoeligheid van de gegevens die uit het ISI worden verstrekt aan deze instanties dan wel de instanties die verplicht worden om gegevens te verstrekken aan het ISI, dient naar het oordeel van het CBP:

- de wet voldoende specifiek te zijn;
- de wetgever in te gaan op de noodzaak tot gegevensverwerkingen in verband met mogelijke maatschappelijke belangen;
- rekening te worden gehouden met vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

b. Het BPI

Artikel 6.5 Besluit inburgering regelt de gegevensverstrekkingen aan en uit het BPI. In artikel 6.5, eerste en tweede lid, Besluit inburgering zijn de ontvangende en verstrekking partijen limitatief opgesomd. Artikel 6.4, vijfde lid, Besluit inburgering bepaalt: "Bij regeling van Onze Minister kunnen andere instanties dan genoemd in het eerste lid worden aangewezen ten behoeve waarvan de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, eveneens gelden".

De Nota van Toelichting (p. 108 e.v.) vermeldt slechts dat bij ministeriële regeling nadere regels kunnen worden gesteld. Ook hier dient naar het oordeel van het CBP:

- de wet voldoende specifiek te zijn;
- de wetgever in te gaan op de noodzaak tot gegevensverwerkingen in verband met mogelijke maatschappelijke belangen;
- rekening te worden gehouden met vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

c. Bewaartermijnen: artikel 6.3 (het ISI) en artikel 6.6 en 6.7 (het BPI) Besluit inburgering

Voor het ISI gelden bewaartermijnen van 20 respectievelijk 50 jaar. In artikel 6.3, eerste lid, Besluit inburgering wordt vermeld dat persoonsgegevens na verloop van 20 jaar of na overlijden van de betrokken persoon worden verwijderd. In het tweede lid worden, in afwijking van het eerste lid, een aantal persoonsgegevens 50 jaar bewaard.

Voor het BPI geldt een bewaartermijn van 50 jaar, tenzij op grond van het bepaalde in artikel 6.6 Besluit inburgering de gegevens eerder zijn verwijderd ingeval van het bereiken van de 65-jarige leeftijd, overlijden, vertrek uit Nederland of de persoon in kwestie niet inburgeringsplichtig is.

In de Nota van Toelichting (p. 105 e.v.) wordt met betrekking tot de bewaartermijnen voor de gegevens van het ISI verwezen naar artikel 10 van de WBP.

De bewaartermijn van vijftig jaar geldt voor personen die ingeburgerd zijn. Deze bewaartermijn is noodzakelijk gelet op de periode van inburgeringsplicht te weten van het 16^e tot het 65^e levensjaar: er moet worden voorkomen dat mensen onterecht worden opgeroepen. Het CBP vraagt zich echter af of daartoe alle over de betreffende persoon verzamelde gegevens moeten worden bewaard: een minder ingrijpende methode (dat wil zeggen: minder gegevens) zou toch mogelijk moeten zijn.

In de Nota van Toelichting (p. 109) wordt gesteld dat de bewaartermijn van 50 jaar van het BPI noodzakelijk is, omdat pas na ommekomst van deze 50 jaar met zekerheid kan worden gesteld dat alle personen die nu worden opgenomen in het BPI - gelet op hun leeftijd- niet meer inburgeringsplichtig zijn. Eerst dan heeft het bestand zijn functie verloren. Ook hier is het CBP van oordeel dat zou moeten worden volstaan met een beperkte(re) set van persoonsgegevens.

4. *Conclusie*

Het CBP adviseert u de bepalingen voor gegevensverstrekking indachtig de bovenvermelde opmerkingen aan te passen en gelet op de lange bewaartermijnen te streven naar dataminimalisatie.

Graag verneemt het CBP of en op welke wijze u gevolg geeft aan dit advies. Uiteraard is het CBP tot nadere toelichting bereid.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

mw. mr. dr. J. B.
Collegelid